

Мунозара учун мактублар

“ИККИЧИ”ЛАР СИНФИДА ЎҚИМАЙМИЗ

Янги ўқув йили бошланган кунларда мактабимизда галати бир янгилик юз берди. Галати деганимга сабаб, қайсидир олим, ўқитувчининг фикрича, бу янгилик катта фойда келтирса керак-ку, аммо ўқувчилар, ҳатто ота-оналар орасида норозиликлар келтириб чиқаряпти. Синфлар табақалаштирилди: ўтган ўқув йилларидаги синфларда таълим олган болаларнинг баҳоларига қараб энг аълочилар “А” синф, ўртачалар “Б”, иккичилар “В” синф бўлишди. Бунинг нимаси ёмон, деяётгандирсиз?

Бир ҳисобдан яхши, ҳамма тенг.

Ўқитувчилар болалар қобилиятига қараб дарс ўтади, баҳо қўяди. Аммо энг ёмон томони шундаки, “А” чилар “В”, “Б” синфларни масхаралай бошлашди. Фақат улар эмас. Юқори, қуйи синф ўқувчилари ҳам ҳар жойда, ҳар вақтда куладиган бўлишди. “Иккичилар” деган тамга синфимизга ёпишди. Биронтамининг дарсга келишга иштиёқимиз қолмади. Ҳадемай, келмай ҳам қўямиз. Чунки бундай таҳқирлашларга чидаш қийин.

Д. САИДОВ.

Тошкент шаҳридаги С. Раҳимов тумани.

Халқ таълими вазирлигининг қарори билан бу йил ҳам мактаб формасини кийиш мажбурий эканлигига қарамай, бугун ўқув даргоҳларида таълим олаётган болаларнинг кийимлари хусусида жиддий ўйлаб кўришга тўғри келяпти. Сабаби, кейинги кунларда жуда “мода” бўлган, “Адида” чет эл корхонаси тиккан кийимлар мактабнинг энг олди кийимига айланиб бормоқда. Нафақат мактабда, болалар бу кийимларни кўчалик ҳам, меҳмонлик қилиб ҳам кийиб юришибди. Кўчада эки бошқа яна бирон жойда бу кийимни кийишни ҳеч ким таъқиқламайди. Аммо мактабга уни кийиш шартми? Ўқувчининг ўқувчи эканлигини аниқлаб турадиган кийими қаерда қолди? Ёки хорижликларнинг

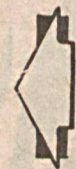
кийими ҳаммасидан яхшими?

Масаланинг яна бир томони бор: “Адида”нинг баҳоси ҳам аллақанча эканлигини ҳаммамиз биламиз. Синфдошларининг бир нечтаси уни кийгач, қолганлари ҳам, шароити, онла турмушига қарамай, ота-оналарини қийнаб қуйишяпти. “Мен ҳам шундан кияман” дегач, ота-онанинг дили вайрон...

Балки “Адида”ни мактабга кийишни ман этиш керакдир?

Б. БОБОРАҲМАТОВ,
Чироқчи туманидаги
47-мактаб ўқитувчиси.

“АДИДАС”МИ, МАКТАБ ФОРМАСИ?

1 ОКТАБРЬ — ҚАРИЯЛАР КУНИ!

Байрамлар, тантаналар талайгина. Лекин бу галгиси бўлакча, халқимизнинг дилидаги байрами, меҳр-шавқат, савобу муруват байрами.

Бу байрамни катта-ю кичик тантана қилади. Нуруний қариялар, ногиронлар, ердамга муҳтож инсонлар дилларини шод этишга, қўлларидан келган ердамларини аямасликка интиладилар.

Суратда: Бухоролик болалар уруш ногирони ва меҳнат фахрийси Абдурауф отанинг дастёрларидир.

С МАҲКАМОВ
суратга туширган.

“ТОНГ ЮЛДУЗИ” — бу сизнинг газетангиз:

У сизга ўқиш ва ишларингизда зарур бўлган барча ахборот ва янгиликларни етказиб беради. Мақола, шеър ва ҳикояларингизни чоп этади. Доимо дўст, маслаҳатчи ва ҳимоячи бўлади. Унга обуна бўлсангиз, ютқазмайсиз.

“ТОНГ ЮЛДУЗИ”ГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Келгуси сонларда:

Ш. СУННАТОВ:

«Қутирган қотил».

Ф. ЖАЛИЛОВА:

“Фарзандларим мендан кўрқинсин”.

ОБУНА БАҲОСИ:

Бир йилга — 96 сўм
Олти ойга — 48 сўм
Уч ойга — 24 сўм
Бир ойга — 8 сўм

Нашр кўрсаткичимиз: 64563

Ф. СП-1

Ўзбекистон Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

№ ТОНГ ЮЛДУЗИ № 64563
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

рўзномасига ОБУНА

обуна сони

1993 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Қаерга

(почта кўрсаткичи)

(манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

РўЗНОМАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в.	жойи
------	------

64563

(нашр кўрсаткичи)

№ ТОНГ ЮЛДУЗИ №

(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги ман-вилга юбориш	баҳоси	сўм	

1993 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Қаерга

(почта кўрсаткичи)

(манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Ҳеч ким ўз фарзандининг ёмон йўлга кириб кетишини истамайди. Унинг етук, обрўли, бадавлат бўлишини орзу қилади. Маҳмуднинг ҳам ота-онаси бундан истисно эмас. Йигитнинг ўнлаб кишиларнинг ҳаётини бузгани, безор қилганида уларни айблаб бўлмайди. Улар едирди, кийдирди. Агар улар Маҳмуднинг катта бўлганда

олиб ўтирмадик...

Вақти келиб йигит уйга қайтди. Маҳалладагилар бу хабардан бироз чўчишган бўлса-да, ҳеч ким буни Маҳмудга билдирмади. Унинг "ақлини таниб қайтганига" ишонишди. Аммо...

Салкин куз кунларининг бири. Октябрь ойи. У кундузи дўстлари билан яхшигина "кайф" қилди. Чўнтагида яқиндагина қўлга туширган "даромади"дан бор. Икки сафар ҳам милиция тополмади. Пул анчагача етади. Энди нима қилса экан? Ёмон зерикди-да. Ишнинг тайини йўқ. Шундай ҳаёллар билан уйга яқинлашгач, Маҳмуд кўчада чопқиллаб ўйнаб юрган қўшни қизалоқ — Холидани (баъзи мулоҳазаларга бориб унинг исмини ўзгартирдик) кўриб қолди. Оппоқ, дўмбоққина Холида эндигина бешга қадам қўйган, қўшни амакининг дилида нечоғлик ёмон ниятлар пайдо бўлаётганидан беҳабар эди. Маҳмуд эса кеча ҳам уни кўрганди. Ўшанда ҳам ғаламис фикрлар дилида туғён урган эдию, уларни амалга оширишнинг имкони бўлмаганди.

— Кел, қизалоқ, — гапга чорлади у қизчани. — Салом қани? Уйда ким бор?

— Ойимла.

— Юр, мен сенга...

Дунёда болани алдашдан осони йўқ. Шунинг учун ҳам у Маҳмуднинг ортидан эргашди. Маҳмуд кейинги кунларда томоша қилган зўровонлик, беҳаёликни намойиш этувчи барча видеофильмларни ҳаелидан ўтказди. Кўзи қонга тўлди. Холидани унинг энг ичкаридагисига олиб кирди-

Тилни
ёраб...

Тушдан кейин дала бошига келган Баҳром ғалати воқеанинг устидан чиқди. Полиз ўртасига топшириш учун уюб қўйилган қовунлар йўқ эди. Баҳром отга сакраб минди-да, уйга жўнади.

— Ота, — деди Баҳром шоша-пиша, — эргалаб топширишга узиб қўйган қовунларимизни кимдир олиб кетибди.

— Безовта бўлма, — деди Қурбондурди ака. — Уни топшириб юбордим. Бугун ҳам зўр меҳнат қилсак, режамизни бажарамиз.

Шу кун ота-болага Дилором, Азамат, Олтин, Юлдуз ҳам ёрдамлашди. Иш юришиб кетди. Кечга яқин янги узилган ширин-шакар қовунлар машиналарга ортилди.

Халқимиз дастурхонига тилерди қовунларни етказиб беришда отасига кўмаклашаётган бу болалар Хоразм вилояти, Богот туманининг "Тошкент" жамоа хўжалигидаги Ҳамза номли мактабда таълим олишади.

Х. ЖАББОРОВ.

Суратларда: "Тошкент" жамоа хўжалигининг илгор пудратчиси Қурбондурди ака Матёкубов ўғил-қизлари билан қовун узишмоқда. Опа-ука Дилором ва Баҳром Отаевлар қилган ишларидан мамнун бўлишиб, уйларига қайтишяпти.

Жумабой ҚОЗОҚ олган суратлар.

Ваҳшият

қабих жиноятларга қўл уришини олдиндан билишганида балки бошқача йўллар билан унинг олдини олишган бўлишармиди?

Ҳар қалай Маҳмуд 19 ешга кирганда ота-онасига биринчи бор катта ташвиш олиб келди: фуқароларнинг шахсий мулкни ўғирлагани учун уч йилга озодликдан шартли маҳрум қилинди. Унгача маҳаллада, кўчада қилган майда-чуйда безориликларини тилга ҳам

да...

Баъзан бундай дахшатли ишларни ёзиш, тил билан айтмоққа киши ожизлик қилади. Уни ҳатто, дилдан ўтказишга инсон боласи қийналади. Лекин Маҳмуд учун бу иш қийин бўлмади. Гўдаққинани зўрлаб, қийноққа солди.

Холида чидай олмай бақира бошлади. Унинг тилидан "Адамга айтиб бераман. Сизни роса уради", деган гап тушмасди. Аммо ваҳшийликнинг энг чўққисига чиққан маҳлукнинг қўлидан чиқиб кетишга кучи етмади.

Кейин у қўрқиб кетди. Бир бегуноҳ норасидани азобга солганидан эмас, қилган ишини қўшнилар билиб қолишидан ваҳимага тушди. Билиб қолишса, яна қаматиб юборишлари мумкинлиги уни азоблай бошлади ва у бир қарорга келди: "Ўлдираман".

Шундай қилди ҳам. Аввал бошига урди. Қизча эсанкираб анчагача жим қолди. Лекин ҳали хуши ўзидалигини кўрган Маҳмуд энди унинг юзига, қорнига, кўкракларига раҳмсизларча ура бошлади. Кичкина жусса учун эса икки мушт кифоя эди. Холиданинг кўзи очик ҳолда жони узилди...

Қабих ниятига етган йигит ўлик танани ўзининг қўйлагига ўради. Нима қилсин? Кўчага олиб чиқса, одамлар кўриб қолишади. Яхшиси, диван остига бекита қолади.

Кеч тушган сари Холидани кидириш кучайиб кетди. Қидираётганларнинг бири ўша диваннинг остига қарашга жазм қилди...

Суд тиббий экспертизанинг хулосасига кўра, қизчанинг ўлими унинг қорнига етказилган тўмтоқ нарса жароҳати, жигарининг ёрилиши, ички органларига жуда кўп миқдорда қон куйилиши натижасида келиб чиққан эди.

Улуғ Ватаң уруши тугагандан буён фарзандларимизга фашистларнинг қилган ваҳшийлик ва зўравонликлари

ҳақида гапириб келдик. Аммо бу ёвузлик ҳам фашистлар қилган ишнинг қайси биридан қолишади?!

Кечагина шўхлик қилиб, югуриб юрган бирон боланинг бугун жиноят йўлига кириб кетаётгани бизни анчадан бунён ажаблантириб келади. Нима учун шундай бўляпти, деган савол қийнаб, ҳар ким ўзича — хуқуқшунослар, руҳшунослар, педагоглар ўзича ваз кўрсатишади. Кимдир даврга тақаса, кимдир видеофильмлар, яна кимдир ота-онанинг пул топишга муккасидан кетиб, болалари тарбиясини унутганликларидан дейди. Аммо ким ҳақ?

Афсуски, биз ўша йигитнинг ота-онаси билан суҳбатлаша олмадик. Балки суҳбатлашганимизда Маҳмуднинг болалиги, ёшлиқда шуғулланган ишларига қараб, бу саволларга бир қадар жавоб бера олган бўлармидик. Бугун "Фарзанд ўстираяпман", деяётган ҳар бир киши уларга бераётган тарбияси тўғрими, йўқми, чуқур бир фикрлаб кўришлари, болаларнинг шуғулланаётган ишларини "таҳлил" этишлари ана шундай жиноятлар олдини олиш ҳам мумкин-ку!

Тошкент шаҳар судининг қарори билан М. Дўстов олий жазо — ўлим жазосига ҳукм қилинди.

Д. ТУРАХМЕТОВА,
Тошкент шаҳри.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР! ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТўЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ УРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда ҳагосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлимлари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазди.

ТАҲРИРИЯТДАН: бу қабих жиноят ҳақида болаларга ҳикоя қилиш балки бироз ноўриндир. Танбех берувчилар ҳам бўлар, эҳтимол! Бироқ бизнинг ниятимиз ҳолис: қалби пок, ишонувчан болаларни, уларнинг ота-оналарини яна бир бор ёвузликдан огоҳ этиш: Эҳтиёт бўлинг, яхшилар! Орамизда жирканч, ахлоқсиз, ўғри-муттаҳам кимсалар борки, улар одам қиефасида, уларни пайқаш қийин. Улардан огоҳ бўлинг!

Азиз кулгисевар ўқувчилар!

Ёдингизда бўлса, газетамизнинг ўтган йилги сонларида “Хандобус” номли қувноқ саҳифа бериб борилмоқда эди. Лекин маълум бир вақтгача унинг чиқиши сушлашди яъни, танқислик даврида “Хандобус”нинг эҳтиёт қисмларини топиш анча мушкулотлар туғдирди. Шу билан бир қаторда унинг номига келаётган ичакузди ҳажвия, шеър ва қизиқ ҳангомалар ҳам “кескин суратда” камайиб кетди. Буни изоҳлаш анча қийин.

Ва, ниҳоят, мана у яхши таъмирланиб, яна йўлга тушди ва ҳар бир бекатда тўхтаб, у сиз билан ўртоқлашади, мириқиб кулишади.

“Хандобус” ҳайдовчиси.

ТЕЗ АЙТИШЛАР

- * Турғун тарозида тўққизта тарвуз тортди.
- * Алишер амакисининг аль бомини авайлаб асради.
- * Яшин яхшиларнинг янада яхши яшаши учун яшайди.
- * Турғун тўрт минг тўқсон тўққизта тахтани тахлади.

Абдусамат ЮНУСОВ.
Тошкент шаҳри.

Исроилнинг қайсарлиги овқат устида тутлади. У ойисининг пиширган овқатини емайди-да, атайин бошқасини топирмоқчи бўлади. Бугун Хосият опа гўжа ош қилган эди. Исроил лабини буриб олди. Ва яна “маш-маша”сини бошлади. Ойиси ҳар кунгидек ўлига “Нима ейсан?” демади. Исроилнинг олдига бир коса

“КЎПИКХЎР”

ош кўйдию, индамай овқатланаверди. Гўе ўпкаси тўлди.

— Қанд чой ичман, — деди Исроил.

Хосият опанинг аччиги келди:

— Ичмасанг ичма! — деб Исроилнинг олдидан ошни олиб, қозон-товокларни йиғиб қўйди.

Исроилнинг очликдан уйқуси келмади. Дадаси билан ойиси ухлагач, секин ўрнидан турди. Чироқ ўчирилган, қоп-қоронгуда тимирскланиб ўчоқ бошига борди. Қозонга чўмич тикди — ҳеч нарса йўқ. Хайрон бўлди. Қозоннинг ентеварагини пайпаслаб косани топди. Ва дарҳол косанинг ичига қўл чўзди. Сувга ўхшаган нарса унинг панжасига тегди.

— Хайрият, ҳалиги ошим турган экан, — гудранди у ўзича.

Исроил ошни қошиқсиз кўтарди. Бир-икки хўплади. Дони тагига чўкиб қолган бўлса керак, хайрон қолиб ўйлади. Косани бўшатса ҳам, биронта дон оғзига чиқмади.

Ойим гўжа қилдим, деб менга аталани ичирмоқчи бўлган экан-да, деб ўрнига кириб ётаверди.

Эртасига қозоннинг олдига борган Хосият опа ҳанг-манг бўлди, айбсиз бир бечорани қаргади.

— Кучукка бермоқчи бўлиб косага гўжа кўпигини олиб қўйган эдим, ўгри мушук ичиб кетибди-я! лаънати...

Олтинш ЎСАРОВ.

— Мактабимиз жуда ажойибда, дарслар яхши ўтилмайди, ўқувчиларни истаган вақтда хоҳлаган одам ҳашарга олиб кетиши мумкин. Уни ҳеч ким сўраб-суриштирамайди. Бу нарса кўпчиликка маъқул. Келинг, яхшиси мактабимиз фаолиятдан

Ўқитувчимиз шу онда қўққисдан кириб келиб қолди. Ҳамма тапир-тупир ўз ўриндигига қараб учди. “Тамом, — деб ўйладик, — энди бир соат “кросс”да югуртиради, қиз демайди, ўғил демайди... “Йўқ, тасодиф юз бердию ҳаммаси ўз жойига тушиб қолди, яъни ўқитувчимиз ҳеч нарса билмагандай, кўрмагандай йўқламини бошлади ва:

— Ташқарида ёмғир ёғиш эҳтимоли бор, шунинг учун дарсни ичкарида ўтамыз, — деди.

Сўнгра ўқитувчимиз нималарнидир узоқ гапирди.

“Ҳашарчи” ўқувчилар

бироз сўзлай.

Бугун...

Биринчи соат биология дарси бўлиши керак эди. Аммо Темир домламит томорқасига қарам экаётган, тўгрисини айтганда, ҳашар қилаётган экан. Ҳашарга синфдошларимизнинг ярмини олиб кетибди. Хуллас, бир соат қолганлар бекор юрдик. Энди буёғини эштинг. Кейинги соат жисмоний тарбия. Танафусда Холбой билан Мирза парта чалиб қайсидир ҳофизнинг ашуласини айтаётганди, синфнинг бўш томонида эса тўрт-беш бола “наски” тўп тепишаётганди (ахир жисмоний тарбия дарсига тайёргарликда!).

русча сўзларни айтиб биздан таржимасини сўради, билагон Наргиза билан Сардор доскани ҳеч кимга бермай роса “бўяшди”... Хуллас, жисмоний тарбия худди шу тарзда ўтди. Ёмғир эса ёлмади. Не-не умидлар билан олиб келган спорт формаларимиз яна сумкада қолди. Бундай воқеалар бизда тез-тез бўлиб турарди. Фақатгина ўқитувчимиз бир баҳона топса бўлгани...

Сўзлайверсам сўзимнинг адоғи йўқ.

Мавжуда АБРАЙҚУЛОВА,
Сурхондарё вилояти, Олтинсой туманидаги 1-мактаб ўқувчиси.

ЕД ОЛДИНГМИ?

— Йорг, сен шеърни ёд олдингми?

— Ҳа, аммо эслай олмаяпман. У нима ҳақида эди?

ЕР ВА ГЛОБУС

— Одамлар ернинг юмалоқлигини қаердан билишган? — сўради Эмил.

— Глобусдан бўлса керак, — жавоб берди Юго.

БУ ШУНДАЙ

ТЎРТБУРЧАККИ...

— Олаф, айлана бу нима?

— Айлана бу шундай тўртбурчакки, унинг бурчаклари бўлмайди.

БАЖАРИБ БЎЛДИМ

— Хайни, нега бошқа чизмаяпсан?

— Мен чизишни тугатдим. Сен учала балиқни чизиб бўлдингми?

— Йўқ. Учаласининг ўрнига битта катта кит чизиб қўяқолдим.

50 СЎМГА — ЭНГ ЗЎР СОВҒА

Ҳадемай оилангизда шодиёна, азиз фарзандингизнинг туғилган куни бўлади. Ҳар бир ота-она бундай кунда фарзандлари қувончига шерик бўлиб, уларга атаб бирор совға-салом ҳозирлаш ҳақида олдиндан бош қотириши тайин.

Агар бор-йўғи 50 сўм пул тўлаб, фарзандингизга кутилмаган, ажойиб совға ҳамда бир олам қувонч бахш этишни истасангиз, “Тонг юдузи” хизматингизга тайёр. Дилингиздаги жамийки эзгу-ниятларингизни газетамиз орқали изҳор этишингиз учун яратилган имкониятни қўлдан бой берманг. (Қолаверса, 50 сўм пулга бошқа қандай совға олиш ҳам мумкин?)

Газета орқали табрик эълон қилдиришга аҳд қилдингизми, марҳамат!

Мазилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Марказий ҳиёбон бекати, Ленинград кўчаси, 32-уй, 618-хона.

Эслатиб ўтамыз: Сурати билан табрик эълон қилдириш учун 50 сўм, суратсиз 45 сўм миқдоридан пул ўтказиш лозим.

Муҳарририятимизга келишнинг имконияти бўлмаса, почта орқали “Тонг юдузи”нинг қуйидаги ҳисоб рақамига пул ўтказиб, қвитанциясини бизга юборсангиз кифоя:

Ўзбекистон саноат-қурилиш Банкнинг
Тошкент шаҳар бўлими. Ҳисоб рақами:
000363106, код: 172682328. корр. сёт:
300166428.

СИЗ ҚАНДАЙ ИЗОҲЛАЙСИЗ!

Р. АЛБЕКОВ олган сурат-лавҳа.

